

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6349/2567

นางสาว ก. โจทก์ สหกรณ์เครดิตยูเนียน ค. จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 213, ป.พ.พ. มาตรา 388, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/12, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/42, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/42 ตร., พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/60, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/70, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/75, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2484 มาตรา 90/42 ตรี

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้ตามแผนฟื้นฟูกิจการเจ้าหนี้กลุ่มที่ 5 เจ้าหนี้ไม่มีประกัน มีสิทธิได้รับจัดสรรชำระหนี้เงินต้นเต็มจำนวนหนี้เงินฝากที่ยื่นขอรับชำระหนี้ และได้รับคำสั่งอันถึงที่สุดให้ได้รับชำระหนี้ แต่กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาถึง 26 ปี นับแต่ปีที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน ซึ่งในแต่ละปีจำเลยจะชำระเงินต้นจัดสรรตามอัตราที่กำหนด ทั้งเจ้าหนี้กลุ่มนี้ต้องถูกตัดไม่ให้ได้รับดอกเบี้ยตามแผนตลอดระยะเวลา 26 ปี อย่างไรก็ตาม ในส่วนดอกเบี้ยคงค้างและดอกเบี้ยระหว่างกาล แผนฟื้นฟูกิจการกำหนดไว้ว่า ให้จำเลยได้รับการปลดหนี้ดอกเบี้ยสองประเภทนี้ หากจำเลยชำระหนี้เงินฝากแก่เจ้าหนี้กลุ่มนี้ครบถ้วนแล้ว แผนฟื้นฟูกิจการในส่วนที่เกี่ยวกับเงินฝากของมารดาโจทก์จึงมีลักษณะเสมือนเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความ เพราะแผนซึ่งศาลมีคำสั่งเห็นชอบแล้วผูกมัดเจ้าหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้ ตาม พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/60 วรรคหนึ่ง ข้อตกลงเรื่องการแบ่งการชำระหนี้เป็นจำนวนเท่ากันทุกครึ่งปีของแต่ละปีตลอดระยะเวลา 26 ปี เป็นข้อตกลงอันเป็นสาระสำคัญ ที่หากจำเลยผิดนัดผิดสัญญาแม้เพียงงวดใดงวดหนึ่งและในที่สุดศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการแล้ว มารดาของโจทก์ย่อมมีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยชำระหนี้เงินต้นจัดสรรที่ยังคงเหลืออยู่ทั้งจำนวนได้ทันที แม้ว่าแผนฟื้นฟูกิจการจะไม่มีข้อความว่า "ให้ถือว่าผิดนัดทั้งหมด" ก็ตาม แต่การที่ ข้อตกลงในสัญญาจะเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ย่อมสามารถพิจารณาจากสภาพ ลักษณะ หรือเจตนาที่แสดงไว้ในสัญญาได้ด้วย ดังที่ ป.พ.พ. มาตรา 388 บัญญัติไว้ การที่ศาลจะมีคำพิพากษาให้จำเลยชำระหนี้ที่ค้างชำระทั้งหมดทันทีหลังจากการยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ โดยไม่คำนึงถึงข้อตกลงในแผนฟื้นฟูกิจการที่กำหนดให้แบ่งการชำระหนี้ด้วยการผ่อนชำระเป็นงวดทุกครึ่งปีตลอดระยะเวลา 26 ปี ย่อมไม่ใช่ว่าการไม่คำนึงถึงสิทธิของเจ้าหนี้ในกลุ่มเดียวกันที่จะต้องได้รับการปฏิบัติ ที่เท่าเทียมกัน ตาม พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. 2484 มาตรา 90/42 ตรี เพราะความเท่าเทียมในกรณีนี้ หมายถึง ความเท่าเทียมในระหว่างการจัดทำและกำหนดรายละเอียดของแผนฟื้นฟูกิจการและความเท่าเทียมในระหว่างการดำเนินการตามแผน มิได้หมายความว่ารวมถึงกรณีที่ลูกหนี้ละลายไม่ชำระหนี้ให้ต้องตามความประสงค์แท้จริงแห่งมูลหนี้จนเป็นเหตุให้เจ้าหนี้ต้องใช้สิทธิทางศาลให้สั่งบังคับชำระหนี้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 213 วรรคหนึ่ง

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระเงิน 3,120,462.02 บาท แก่โจทก์ พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 5 ต่อปี ของเงินดังกล่าวนับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ จำเลยให้การขอให้ยกฟ้องระหว่างพิจารณา จำเลยยื่นคำแถลงขอให้ชี้ขาดปัญหาข้อกฎหมายว่า คดีอยู่ในเขตอำนาจศาล

ล้มละลายหรือไม่ ศาลแพ่งจึงเสนอปัญหาดังกล่าวให้ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษเป็นผู้วินิจฉัย ประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษวินิจฉัยว่า คดีนี้เป็นคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกันกับคดีพินทุกิจการของจำเลย คดีอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลล้มละลาย ศาลแพ่งจึงมีคำสั่งให้โอนคดีมายังศาลล้มละลายกลางตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลล้มละลายและวิธีพิจารณาคดีล้มละลาย พ.ศ. 2542 มาตรา 9 วรรคหนึ่ง ศาลล้มละลายกลางพิพากษาให้จำเลยชำระหนี้เงินฝากจำนวน 990,146.23 บาท ซึ่งเป็นต้นเงินคงเหลือทั้งจำนวนและดอกเบี้ย ตามตารางการชำระหนี้ของกองฟื้นฟูกิจการ พร้อมดอกเบี้ยผิดนัดอัตราร้อยละ 5 ของต้นเงิน 982,293.48 บาท นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ ส่วนค่าทนายความโจทก์เป็นผู้ดำเนินคดีด้วยตนเองจึงไม่กำหนดให้ ค่าขอของโจทก์ นอกจากนี้ให้ยก จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษพิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยชำระดอกเบี้ยผิดนัดอัตราร้อยละ 5 ต่อปี นับแต่วันที่ศาลล้มละลายกลางมีคำพิพากษาเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ถ้ามีการปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ก็ให้ปรับเปลี่ยนไปตามนั้นบวกด้วยอัตราเพิ่มร้อยละ 2 ต่อปี แต่ต้องไม่เกินอัตราร้อยละ 5 ต่อปี ตามที่โจทก์ขอ นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลล้มละลายกลาง ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ จำเลยฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า จำเลยเป็นนิติบุคคลประเภทสหกรณ์ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 จำเลยยื่นคำร้องขอฟื้นฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลางเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2557 ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการของจำเลยและตั้งจำเลยเป็นผู้ทำแผนเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2558 และมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการเมื่อวันที่ 21 มกราคม 2559 ต่อมาเมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2564 ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของจำเลยเนื่องจากการฟื้นฟูกิจการไม่เป็นผลสำเร็จตามแผนตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/70 วรรคสอง โจทก์จึงยื่นฟ้องเป็นคดีนี้ นางสาวสุกัญญา มารดาโจทก์เป็นสมาชิกของจำเลยและฝากเงินไว้กับจำเลย นางสาวสุกัญญายื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการของจำเลย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งอนุญาตให้ได้รับชำระหนี้แล้ว ต่อมาวันที่ 22 มีนาคม 2564 นางสาวสุกัญญาถึงแก่ความตาย จึงพ้นจากการเป็นสมาชิกของจำเลย โจทก์เป็นทายาทผู้มีสิทธิได้รับมรดกเงินฝากดังกล่าว ตามแผนฟื้นฟูกิจการของจำเลยกำหนดให้นางสาวสุกัญญาเป็นเจ้าหนี้ในเจ้าหนี้กลุ่มที่ 5 เจ้าหนี้ไม่มีประกัน และกำหนดหลักการและวิธีการชำระหนี้เงินฝากแก่เจ้าหนี้กลุ่มที่ 5 ว่า "...นับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน สหกรณ์ ฯ (หมายถึงจำเลย) จะชำระภาระหนี้ต้นเงินจัดสรรให้กับเจ้าหนี้กลุ่มที่ 5 คิดเป็นอัตราร้อยละ 100 ของจำนวนต้นเงินในส่วนที่เป็นเงินฝากที่เจ้าหนี้นี้ยื่นคำขอ รับชำระหนี้และมีคำสั่งถึงที่สุดให้ได้รับชำระหนี้ ทั้งนี้ สหกรณ์ ฯ จะชำระต้นเงินจัดสรรให้เสร็จสิ้นภายใน 26 ปี นับแต่ปีที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน โดยในแต่ละปีสหกรณ์ ฯ จะชำระต้นเงินจัดสรรตามอัตราที่ระบุไว้ในเอกสารแนบท้ายหมายเลข 5 และแบ่งชำระจำนวนเท่ากันทุกครึ่งปีของแต่ละปี..." ณ วันที่ 20 มกราคม 2564 จำเลยชำระหนี้ต้นเงินตามบัญชีเงินฝากแก่โจทก์แล้ว 768,978.87 บาท ยังคงมีหนี้ค้างชำระตามแผนฟื้นฟูกิจการเป็นเงินต้น 982,293.48 บาท ดอกเบี้ยคงค้าง 7,852.75 บาท รวม 990,146.23 บาท สำหรับคดีในส่วนคำฟ้องเกี่ยวกับเงินค้ำหนัสนั้น ศาลล้มละลายกลางมีคำพิพากษาให้ยกคำขอ ไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์ คดีส่วนนี้จึงยุติไปตามคำพิพากษาศาลล้มละลายกลาง คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่า จำเลยต้องรับผิดชอบชำระหนี้เงินฝากตามแผนฟื้นฟูกิจการแก่โจทก์เพียงใด ที่จำเลยฎีกาว่า แผนฟื้นฟูกิจการไม่ได้

กำหนดเรื่องการผิมนัดทั้งหมดไว้ แต่แผนฟื้นฟูฟูกิจการได้กำหนดเรื่องเหตุผิมนัดไว้ในบทที่ 12 แล้วว่ากรณีใดบ้างที่จะถือเป็นการผิมนัดชำระหนี้ และแนวทางการแก้ไขเหตุผิมนัดจะต้องดำเนินการอย่างไร ทั้งโจทก์ก็มีได้มาสืบข้อเท็จจริงว่าจำเลยผิมนัดชำระหนี้ในเงื่อนไขนั้น ศาลฎีกาโดยมติที่ประชุมใหญ่ เห็นว่า นอกจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์ที่ส่งเงินค่าหุ้นเป็นทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์แล้ว มารดาของโจทก์ยังเป็นผู้ฝากเงินกับจำเลยด้วย อันนับว่าเป็นลูกค้าผู้ใช้บริการที่ทำสัญญาฝากทรัพย์กับจำเลย จึงถือได้ว่าเป็นผู้บริโภคคนหนึ่งในส่วนของการรับบริการฝากเงินกับจำเลย ตามปกติในสัญญาฝากเงินไม่ว่าประเภทออมทรัพย์หรือฝากประจำ มารดาของโจทก์ย่อมได้รับดอกเบี้ยจากเงินที่ฝากเป็นการตอบแทน และจำเลยจะนำเงินฝากนั้นไปให้สินเชื่อแก่สมาชิกโดยจำเลยได้ดอกเบี้ยตอบแทนจากผู้ได้รับสินเชื่อนั้นในอัตราที่สูงกว่าที่จำเลยจ่ายตอบแทนให้มารดาของโจทก์ ต่อมาเมื่อครบกำหนดระยะเวลาการฝากเงินหรือเมื่อทวงถาม จำเลยก็มีหน้าที่ต้องคืนเงินฝากนั้นทั้งหมดหรือตามจำนวนที่ผู้ฝากต้องการ แต่เมื่อกิจการของจำเลยประสบปัญหาเพราะอดีตผู้บริหารกระทำการทุจริต และกระทำผิดระเบียบของจำเลยเกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงินและการเบิกจ่ายเงิน ทำให้จำเลยไม่มีความสามารถที่จะจ่ายเงินที่รับฝากรวมทั้งดอกเบี้ยแก่สมาชิกผู้ฝากเงินได้ตามกำหนดระยะเวลาการฝากหรือเมื่อทวงถาม ในที่สุดจำเลยจึงเป็นผู้หนี้สินล้นพ้นตัวและต้องขอเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูฟูกิจการเพื่อทำให้กิจการของจำเลยกลับสู่สถานะที่จะสามารถดำเนินกิจการสหกรณ์ต่อไปได้ เครื่องมือสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการฟื้นฟูฟูกิจการของจำเลยคือ แผนฟื้นฟูฟูกิจการ ที่ต่อมาศาลล้มละลายกลางก็ได้มีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนแล้ว และเมื่อพิจารณาประกอบกับพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/12 (4) จำเลยได้รับประโยชน์และการคุ้มครองทันทีนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งรับคำร้องขอไว้เพื่อพิจารณาจนถึงวันที่ยกเลิกการฟื้นฟูฟูกิจการว่า ห้ามมิให้ฟ้องลูกหนี้เป็นคดีแพ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ ซึ่งผลเช่นนี้ทำให้จำเลยอยู่ในสถานการณ์ที่ผ่อนคลายจากสภาพการณ์ที่จะถูกเร่งรัดการชำระหนี้ในระหว่างกระบวนการฟื้นฟูฟูกิจการ และพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/42 ยังแสดงให้เห็นได้ว่านอกจากการตีแผ่สาเหตุแห่งปัญหาที่ทำให้จำเลยมีหนี้สินล้นพ้นตัวแล้ว แผนฟื้นฟูฟูกิจการยังมีลักษณะสำคัญอีก 3 ประการ ประการแรก เป็นส่วนของการชี้แจงแสดงสถานการณ์ทางการเงินของกิจการ ประการที่สอง เป็นส่วนของหลักการและวิธีการ ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และประการที่สาม เป็นส่วนของการบริหารจัดการสินทรัพย์กับรายได้ และการบริหารจัดการหนี้สินกับรายจ่าย ทั้งนี้ มาตรา 90/42 (9) ยังบัญญัติด้วยว่า ระยะเวลาดำเนินการตามแผนซึ่งไม่เกินห้าปี สอดคล้องกับมาตรา 90/42 (3) (ข) ที่บัญญัติให้แผนฟื้นฟูฟูกิจการต้องมีข้อกำหนดเรื่องการชำระหนี้ การยืดกำหนดเวลาชำระหนี้ การลดจำนวนหนี้ และการจัดกลุ่มเจ้าหนี้ ซึ่งมารดาของโจทก์ถูกจัดเป็นเจ้าหนี้กลุ่มที่ 5 เจ้าหนี้ไม่มีประกัน ประเภทเจ้าหนี้สมาชิกที่เป็นบุคคลธรรมดา แม้ว่าตามแผนฟื้นฟูฟูกิจการ เจ้าหนี้กลุ่มนี้มีสิทธิได้รับจัดสรรการชำระหนี้เงินต้นเต็มจำนวนหนี้ที่เป็นเงินฝากที่ยื่นขอรับชำระหนี้และได้รับคำสั่งอันถึงที่สุดให้ได้รับชำระหนี้ แต่ก็กำหนดเวลาชำระหนี้ไว้ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาถึง 26 ปี นับแต่ปีที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน ซึ่งในแต่ละปีจำเลยจะชำระเงินต้นจัดสรรตามอัตราที่กำหนด โดยแบ่งชำระจำนวนเท่ากันทุกครึ่งปีของแต่ละปี ทั้งเจ้าหนี้กลุ่มนี้ต้องถูกตัดไม่ให้ได้รับดอกเบี้ยตามแผน (คือ ดอกเบี้ยในเงินต้นจัดสรรคงค้างที่เกิดขึ้นนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนจนถึงวันที่ชำระหนี้ตามแผนนี้เสร็จสิ้น) ตลอดระยะเวลา 26 ปี อย่างไรก็ตาม ในส่วนดอกเบี้ยคงค้าง (คือ ดอกเบี้ยในหนี้เงินต้นที่จำเลยค้างชำระต่อเจ้าหนี้อยู่ตามสัญญาและถึงกำหนดชำระแล้ว แต่จำเลยยังไม่ได้ชำระ) และดอกเบี้ยระหว่างกาล (คือ ดอกเบี้ยในหนี้เงินต้นที่

จำเลยอ้างชำระอยู่ต่อเจ้าหนี้ นับตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการจนถึงวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน) แผนฟื้นฟูกิจการกำหนดไว้ว่า ให้จำเลยได้รับการปลดหนี้ดอกเบี้ยสองประเภทนี้ หากว่าจำเลยชำระหนี้เงินฝากแก่เจ้าหนี้กลุ่มนี้ครบถ้วนแล้ว แผนฟื้นฟูกิจการในส่วนที่เกี่ยวกับเงินฝากของมารดาของโจทก์จึงมีลักษณะเสมือนเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความเพราะแผนซึ่งศาลมีคำสั่งเห็นชอบแล้วผูกมัดเจ้าหนี้ซึ่งอาจขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการได้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/60 วรรคหนึ่ง ทั้งข้อตกลงดังกล่าวยังมีลักษณะเป็นการปฏิบัติการชำระหนี้ที่ผิดแผกแตกต่างจากการชำระหนี้ในกรณีปกติอย่างมาก จึงควรต้องมีการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะเมื่อมีการแสดงเจตนาตกลงกันเป็นส่วนหนึ่งในแผนฟื้นฟูกิจการ เพราะจะเป็นหลักประกันแก่เจ้าหนี้ด้วยว่า มาตรการ เงื่อนไข และวิธีการที่กำหนดไว้ในแผนจะได้รับการปฏิบัติอย่างจริงจังและมีประสิทธิผล ข้อตกลงเรื่องการแบ่งการชำระหนี้เป็นจำนวนเท่ากันทุกครึ่งปีของแต่ละปีตลอดระยะเวลา 26 ปี นับแต่ปีที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน ซึ่งกำหนดไว้เกินกว่ากำหนดเวลาห้าปีอันเป็นระยะเวลาที่จำเลยต้องอยู่ภายใต้การควบคุมกำกับของศาลเพื่อให้จำเลยมีฐานะพ้นจากภาวะวิกฤตทางการเงินเข้าสู่สภาพที่สามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้ จึงเห็นได้ว่าข้อตกลงเรื่องกำหนดเวลาในการชำระหนี้และดอกเบี้ยดังกล่าวมานั้นเป็นข้อตกลงอันเป็นสาระสำคัญ ที่หากจำเลยผิดนัดผิดสัญญาแม้เพียงงวดใดงวดหนึ่งและในที่สุดศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการแล้ว มารดาของโจทก์ย่อมมีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยชำระหนี้เงินต้นจัดสรรที่ยังคงเหลืออยู่ทั้งจำนวนได้ทันที และผลของการยกเลิกการฟื้นฟูกิจการทำให้ผู้บริหารของจำเลยกลับมาใช้อำนาจจัดการกิจการและทรัพย์สินของจำเลยต่อไปตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/75 (1) และแม้ว่าในแผนฟื้นฟูกิจการจะไม่มีข้อความว่า "ให้ถือว่าผิดนัดทั้งหมด" ก็ตาม แต่การที่ข้อตกลงในสัญญาจะเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ย่อมสามารถพิเคราะห์จากสภาพ ลักษณะ หรือเจตนาที่แสดงไว้ในสัญญาได้ด้วยดังที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 388 บัญญัติไว้ ส่วนที่แผนฟื้นฟูกิจการบทที่ 12 การผิดนัด ข้อ 12.1 เหตุผิดนัด ข้อ 12.1.2 กำหนดว่า "หากเกิดเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งดังต่อไปนี้ให้ถือเป็นเหตุผิดนัด... ลูกหนี้มิได้ชำระเงินต้นจัดสรรของเจ้าหนี้กลุ่มที่ 5 ตามจำนวนและระยะเวลาตามที่กำหนดในแผนนี้ให้แก่เจ้าหนี้จำนวนเกินกว่า 6 งวด ติดต่อกัน" นั้น มีความหมายเพียงว่า การผิดนัดดังกล่าวเป็นแต่เหตุนำไปสู่การแก้ไขเหตุผิดนัดตามข้อ 12.2.1 และข้อ 12.2.2 ไม่อาจมีความหมายถึงขนาดเป็นการตัดสิทธิมารดาของโจทก์มิให้บังคับการชำระหนี้ทั้งจำนวนได้ในทันทีในเมื่อศาลมีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการแล้วดังกล่าว เพราะจะขัดกับสภาพ ลักษณะ และเจตนาที่แสดงไว้ในแผนฟื้นฟูกิจการตามที่ได้วินิจฉัยมา ยิ่งกว่านั้น การที่ข้อเท็จจริงปรากฏตามคำสั่งศาลในคดีหมายเลขแดงที่ พ.10/2558 ของศาลล้มละลายกลางว่า แม้เมื่อระยะเวลาดำเนินการตามแผนฟื้นฟูกิจการของจำเลยจะครบกำหนดเวลาห้าปีแล้ว แต่การฟื้นฟูกิจการของจำเลยก็ยังไม่เป็นผลสำเร็จตามแผนตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/70 วรรคสอง จนกระทั่งศาลได้มีคำสั่งยกเลิกการฟื้นฟูกิจการของจำเลย ยิ่งเป็นเครื่องบ่งชี้ความสามารถและความล้มเหลวของจำเลยในการฟื้นฟูกิจการ จำเลยจึงต้องชำระหนี้ให้ต้องตามความประสงค์แท้จริงแห่งมูลหนี้ที่ท้าวักกับมารดาของโจทก์ นอกจากนี้ การที่ศาลฎีกาจะมีคำพิพากษาให้จำเลยชำระหนี้ที่ค้างชำระทั้งหมดทันทีหลังจากการยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ โดยไม่คำนึงถึงข้อตกลงในแผนฟื้นฟูกิจการที่กำหนดให้แบ่งการชำระหนี้ด้วยการผ่อนชำระเป็นงวดทุกครึ่งปีตลอดระยะเวลา 26 ปี ย่อมไม่ใช่ว่าการไม่คำนึงถึงสิทธิของเจ้าหนี้ในกลุ่มเดียวกับมารดาของโจทก์ที่จะต้องได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน

ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2484 มาตรา 90/42 ตี เพราะความเท่าเทียมในกรณีนี้ หมายถึงความเท่าเทียมในระหว่างการจัดทำและกำหนดรายละเอียดของแผนฟื้นฟูกิจการและความเท่าเทียมในระหว่างการดำเนินการตามแผน มิได้หมายความว่ารวมถึงกรณีที่ลูกหนี้ละเลยเสียไม่ชำระหนี้ให้ต้องตามความประสงค์แท้จริงแห่งมูลหนี้จนเป็นเหตุให้เจ้าหนี้ต้องใช้สิทธิทางศาลให้สั่งบังคับชำระหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 213 วรรคหนึ่ง เมื่อมีการยกเลิกการฟื้นฟูกิจการและโจทก์ใช้สิทธิเรียกร้องทางศาลยื่นฟ้องลูกหนี้เป็นจำเลยแล้ว โจทก์ย่อมมีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยชำระหนี้เงินต้นที่ยังคงเหลืออยู่ได้ทั้งจำนวนทันทีตามที่ได้อ้างมา และโจทก์ขอที่จะเรียกดอกเบี้ยในเงินดังกล่าวได้เช่นกัน ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษามานั้นชอบแล้วฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น อนึ่ง ตามฟ้องในส่วนเงินตามบัญชีเงินฝาก โจทก์บรรยายจำนวนเงินต้น 981,278.48 บาท ซึ่งตรงกับยอดเงินคงเหลือตามบัญชีเงินฝาก และตารางการชำระหนี้ตามแผนฟื้นฟู ในวันที่ 29 ธันวาคม 2563 จำนวนเงินดังกล่าวจึงถูกต้องและตรงกับสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้ตามฟ้องโจทก์ นอกจากนี้ยังปรากฏตามตารางการชำระหนี้ตามแผนฟื้นฟูด้วยว่า โจทก์ได้รับชำระหนี้ในปี 2564 ก่อนวันฟ้องคดีนี้ (ฟ้องวันที่ 13 กรกฎาคม 2564) อีก 6,468.48 บาท คงเหลือเงินต้นค้างชำระ 974,808.97 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 5 ต่อปี นับแต่วันที่ศาลล้มละลายกลางมีคำพิพากษา (วันที่ 8 พฤศจิกายน 2565) จึงเห็นสมควรแก้ไขให้ถูกต้อง พินิจพิจารณาแก้เป็นว่าให้จำเลยชำระเงิน 974,808.97 บาท แก่โจทก์พร้อมด้วยดอกเบี้ยของต้นเงินดังกล่าว นอกจากนี้ที่แก้ไขให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ.

องค์คณะ

สอนชัย สิริวิทยกุล · วิทยา พรหมประสิทธิ์ · ไตรรัตน์ แก้วศรีนวล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6349/2567>